

חברת הכנה לתוכנית מחוננים ומצטיינים של משרד החינוך

"מפתח חשוב להצלחה הוא ביטחון עצמי", מפתח חשוב לביטחון עצמי הוא הכנה"

ביתה ג - שלב ב

מה הספר מכיל:

- ✓ המלצות וטיפים
- ✓ 3 תרגולים מילוליים
- ✓ 3 תרגולי חשבון
- ✓ 3 תרגולי חשיבה צורנית
- ✓ 3 מבחנים לדוגמא

חברת הכנה לתוכנית מחוונים ומצטיינים של משרד החינוך

© סמארטி מבית היוצר בית ספר לחיים

אין להעתיק, לשכפל, לצלם, להקליט, לתרגם, לאחסן במאגר מידע, לשדר, או לקלוט ספר זה או חלקים ממנו בשום צורה ובשום אמצעי אלקטרוני, אופטי או מכני לכל מטרה שהיא ללא אישור בכתב מהיוצרים. שימוש מסחרי בחומר הכלול בספר זה אסור בהחלט, אלא באישור מפורש של היוצר.

הערות ותשובות התקבלו בברכה כאן: contact@smarti-kids.co.il

ניתן להזמין את החברה כאן: <https://smarti-web.vercel.app/shop/book>

סמארטி – הכנה לבחון ביתה ג' שלב ב'

© כל הזכויות שמורות, אין להפיץ ולפרנסם לשימוש אישי או מסחרי.

תוכן עניינים

1	חוברת הכנה לתוכנית מחוננים ומצחינים של משרד החינוך
4	הקדמה להורים
7	המלצות וטיפים להורים
10	טיפ 1
11	פרק מילולי
12	מילולי 1 – מה הקשר בין המילים?
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	טיפ 2
	מילולי 2 – מהן המלים החסרים במשפט?
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	טיפ 3
	מילולי 3 – שאלות מילוליות ידוע כללי
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	פרק חשבון
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	טיפ 4
	חישוב 1
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	טיפ 5
	חישוב 2
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	טיפ 6
	חישוב 3
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	פרק חשיבה צורנית
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	חישיבה צורנית 1
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	חישיבה צורנית 2
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	חישיבה צורנית 3
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	פרק סימולציות
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	סימולציה 1
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	סימולציה 2
	שגיאה! הסימנה אינה מוגדרת.
	סימולציה 3

הקדמה להורים

הורים יקרים,

תודה שבחרתם בנו ללוות את ילדיכם במסע ההכנה לקראת מבחני הקבלה לתוכנית המוחוננים והמצטיינים של משרד החינוך.

מדובר בצעד חשוב ומרגש, שמטרתו לאפשר לילדים למצות את יכולותיהם ולהגיע הצעיר רחוק שאפשר – בדרך חוויתית, מ>Show-and-tell, מותאמת לגילם.

מבחני הקבלה נערכו באתר ילדים בעלי יכולות קוגניטיביות גבוהות ולהשיקע בהם תוספת תקציב משמעותית – אוטם ילדים שמדינת ישראל מבקשת להחות ולטפח במסגרת תוכניות ייעודיות, הכוללות העשרה, העמeka ותמייה מיוחדת.

בכל שנה נבחרים כ-5–7% מהתלמידים (מוחוננים וממצטיינים), על סמך מבחנים פסיכומטריים, אשר נבונים במטרה להחות כישורים שונים כמו חשיבה לוגית, יצירתיות, תפיסה מרחבית ועוד.

אנחנו כאן כדי להפוך את תהליך ההכנה להדמנות חיובית למידה, סקרנות והעצמה.

בושא הבדיקה

מבחני המין לתוכניות המוחוננים כוללים מגוון רחב של נושאים פסיכומטריים, שמחולקים לשבעה קטגוריות עיקריות:

שפה והיגיון	חשבון	חשיבה צורנית
1. אוצר מילים. 2. הסקת מסקנות. 3. אינטלקנציה רגשית. 4. אנלזיות מילוליות. 5. השלמת משפטיים. 6. קשרים בין מילים. 7. הבנת הנ Kra. 8. ידע כללי. 9. עוד.	1. פעולות חיבור, חיסור, בפל וחילוק. 2. נעלמים. 3. מטריצות. 4. אנלזיות מספריות. 5. שאלות מילוליות. 6. גיאומטריה (מושגים). 7. שברים. 8. סדרות מספרים. 9. עוד.	1. אנלזיות. 2. סדרות. 3. מטריצות. 4. ראייה מרחבית. 5. דמיון. 6. עוד.

ראוי לציין כי למאות ריבוי הנושאים האפשרים לבחינות יכולות קוגניטיביות, בפועל מבחני הקבלה מתמקד רק בחלק מהם. משרד החינוך נוהג לשלב נושאים שהופיעו בשנים קודמות, ולעתים מוסיף הפתעות – שאלות מסווג חדש או מבנה מעט שונה.¹

רק במקרים חריגים (בגון תקופת קורונה או מלחמה), מפורסם מיקוד לקראת המבחנים. בשגרה, אין מידע מוקדים רשמי, ולכן אנו בוחרים להתמקד בהכנה מקיפה, מתווך ניסיון והיבורות מעמיקה עם מבנה המבחנים לאורך השנים.

¹ בנוסף, יתכנו שאלות פילוט בבחן עצמו אשר לא ישפיעו על הציון בפועל לטובה קבלת החלטות בעתיד.

סMRI-KIDS – הכנה לבחינות ביתה ג' שלב ב'

יש עוד המון מידע שיבול לעניין אתכם הורים — אבל כדי לשמור על מיקוד ויעילות, נתחיל בשאלת אחת ש חוזרת על עצמה פעמים רבות:

האם ההכנה לבחן משפרת את הסיכוי להתקבל לתוכניות?

לא פעם ולא פעמיים שמענו את המשפט "ילד מהונן לא צריך להתבונן בקרואת המבחן" ובמוקם לענות על כך לפי דעתנו איז ניתן לכם את ההתייחסות הרשמית של משרד החינוך.

משרד החינוך אינו מעודד הינה ייעודית ל מבחני האיתור למחוננים, ונציגים באגף המחוננים אף טוענים כי אין בכך צורך. עם זאת, טענה זו לא נבדקה לעומק על ידי המשרד ולא נתמכת בנתונים מחקרים מטעמו.

בדו"ח מחקר של הכנסת לשנת 2017² שנערך לביקורת חברת הכנסת יפעת שאשא ביטון, עליו בין היתר הנקודות הבאות:

- ❖ "קורס הינה גורמים לא-שוויון בין ילדים שיכולים לקבל הינה (מן פניה שלהוריהם יכולת כלכלית) ובין ילדים שאינם יכולים לקבל הינה בזאת"
- ❖ "קורס הינה מחייבים את המטרה – איתור תלמידים שיש בהם יכולת המוגדרת מחוננות באופן טבעי. קורס הינה גורמים לעיוות בתוצאות מבחני האיתור: חלק מהילדים שמתכולים לתוכניות עקב הינה, 'יתכן שלא הם מקבלים בלעדיה...'"
- ❖ "ההשתתפות בקורסים מסווג זה נפוצה יותר בעירי מרכזיות וגדלות (בגון הוה השרון ותל אביב) מאשר ביישובי פריפריה"

כלומר הדוח של מכון המחקר סותר את טענות משרד החינוך³.

כargon שעוסק בהינה ל מבחנים (ואכן לא אובייקטיבי לגמרי 😊) אנחנו מאמינים שבכל תחרиш חדש בחיים מומלצת הינה – בין אם זו הליכה ראשונה לבית הספר בלבד, ובין אם זה מבחן קבלה מأتגר – כדי לבוא מוכנים.

המotto שלנו פשוטו:

"מפתח חשוב להצלחה הוא ביטחון עצמי, מפתח חשוב לביטחון עצמי הוא הינה"

ולכן בחלק מההינה אנחנו משתמשים לספק לידי תחושת מסוגלות ויכולת.

² מרכז המחקר והמידע של הכנסת, "איתור תלמידים מחוננים במערכת החינוך", עמודים 32-33

³ סביר כי אותם נציגים במשרד החינוך טוענים כי אין צורך להתבונן במבחן כדי "לפטור" את עצם מן הצורך להתמודד באפליה מובנית בין הילדים שמתכוונים לבין אלא שלא מוכנים.

אנחנו לא מאמינים שההכנה משנה את מנת המשכל של הילד⁴ – אבל היא בן יכולת לעזרך לו לבטא אותה **בצורה מיטבית בזמן אמיתי**. לכן אנו מתמקדים בשני היבטים מרכזיים:

• **היכרות מוקדמת עם תנאי המבחן:**

הכניסו את עצמכם לנעלי הילדים, מבחן הקבלה שונה מה מבחנים שהם מכירים, בין היתר ב:

- מבנה המבחן: מבחן עם אפשרויות בחירה לפתרון, סימון תשובה ב-X על דף המבחן או בדף נפרד.
- סביבה אחרת: מבחנים שלא מוצעים בכיתה (שלב ב'), להתכוון לשאלות שלא תלויות במידע, בוחנים חיצוניים ולא המורים בבית הספר.
- אתגרים נוספים: לחץ וניהול זמנים, תיעוד שאלות, שאלות כמעט בלתי פתירות, דילוג על שאלות, ציפיות קבלה לתוכנית.

כל אלה עשויים ליצור הבלבול או תסכול – והיכרות מוקדמת מצמצמת את הסיכוי להחמצות מיותרת.

• **התמודדות עם שאלות לא מוכרות:**

באשר ילד נתקל בסוג שאלת חדש לראשו תחת לחץ – יתכן שיבזבז זמן יקר רק על להבין מה בכלל רוצה ממנו. חשיפה מוקדמת לשאלות לא מוכרות יוצרת "חיסון קוגניטיבי": הילד מפתח גמישות מחשבתי, מסוגלות וביטהן להתמודד גם עם אתגר לא מוכר וחידש.

במה מילימ' עליינו

מאחורי סMRI-KIDS עומד חזון רחב ועמוק יותר מההכנה למבחן בלבד. אנחנו רואים בעצמנו חלק ממהלך גדול יותר: הקמה של "**בית ספר לחיים**" מיזם שטטרתו להעניק לילדים כלים אמיתיים ופרקטיים להצלחה בחיים.

החזון שלנו כולל הכשרה והעצמה של ילדים במגוון תחומיים: לימודים, כלכליים, בריאותיים, חברתיים ורגשיים. בכך שאנו רואים זאת, מערכת החינוך ביום אינה מעניקה לילדים את ההכנה הנדרשת לחיים הבוגרים, ופה בדיקות אנחנו שואפים להשלים את החסר.

תוכנית המוחוננים והמצטיינים של משרד החינוך היא צעד חשוב בכךון הנכון – אבל לדעתנו, היא לא צריכה להיות מנת חלקם של מעתים בלבד. אנחנו מאמינים שכל ילד וילדה בישראל ראויים להזדמנויות לפתח את היכולות שלהם, ולהתכוון לעולם המורכב, המשתנה והמרתק של המאה ה-21.
בהצלחה,
אליאב

⁴ בטוויח הארוך ישנים טענות כי ניתן לשפר אך בטעות קצר לא.

SMARTRI – הכנה למבחן ביתה ג' שלב ב'

© כל הזכויות שמורות, אין להפיצו ולפרנסם לשימוש אישי או מסחרי.

המלצות וטיפים להורים

אין ספק שמדובר באחת מהתנונות המשמעותיות והמקדמות ביותר שיכולה להשפיע על ביוון חייו של ילד – נקודת מבחן שעשויה לפתח בפניו הzdמניות רבות. זה אולי קצת מלHIGH, ואולי גם מרגש מאד, אך בטור כל זה חשוב לזכור דבר פשוט:

ילדים הם ילדים והם יתנהגו כמו ילדים!

לכן, הדרך שבה אתם ההורים בוחרים לגשת לתהיליך הבדיקה, עשוייה להשפיע לא פחות מה מבחן עצמו.

חשוב למצאו את דרך המלך שמצד אחד לעזור לילדים להתכונן ולתת את המיטב, ומצד שני להימנע מלHIGH מיותר שעלול לפגוע בתחושת הביטחון והמסוגנות שלהם.

הראשו לנו להציג במה טיפים שימושיים לעזרתכם ללוות את הילד או הילדה בגישה בריאה ומאוזנת:

• הפחתת הלחץ

התחילו את הבדיקה כשםונה שבועות (בchodשיים) לפני מועד הבדיקה. הבדיקה מוקדמת תאפשר קצב נינוח, תקעין את תחושת הדחיפות ותסייע לילדים להגיע רגועים וモוכנים יותר ליום המבחן.

• לעשות את הטוב ביותר

יש לכם הזדמנויות להעביר מסר משמעותי לילדים במהלך התקופה הקרובה והוא שרם לא תמיד יכולו בכך שהם רוצים להציג אבל הם יכולים לתת את הבי טוב שלהם וזה מה שהוא – לפי דעתנו שיעור זה לחיים חשוב יותר מתוכנית המבחןנים עצמה.

• הילדים שלכם מוכשרים

מבחני המבחןנים בודקים רק חלק מהיכולות שמרכיבות מחוננות. הם אינם מזהים בישורים כמו אינטלקנציה רגשית, מודיקלית או יצירתיות. לכן, גם אם ידכם לא יתקבלו, אין בכך כדי להגיד דבר על ערכם או כישרונות שהבדיקה לא נבנתה באופן שתזהה את סוג המחוננות של הילדים.

• בשלות נפשית

לא כל ילדים מוכנים וgeeht ל מבחן בכיתה ב'. אם אתם מרגשים שהילד או הילדה עדין אינם בשלים, אפשר לשקל לאתגר ל מבחן בכיתה ג' – רמת המבחן קצת יותר קשה אך הילדים יהיו יותר בשלים להתמודדות מול האתגר⁵.

⁵ למחרת טיפוליה, שימו לב כי ניתן שהילדים יכולים לגשת גם בכיתה ב' וגם בכיתה ג' (במקום בכיתה ד') תלוי בנסיבות משרד החינוך לאותה תקופה.

• איך מתמודדים עם תוצאות נמוכות

במהלך התרגולים, טبعי שהילדים יתקלו בשאלות קשות ולעתים גם יתיאשו. עודדו אותם וזכרו שהבחן הוא ביחס לתוצאות ילדים אחרים (בדיקה כמו הפסיכומטרי) — ולא כל שאלה חייבת להיפטר. העיקר הוא להתאמץ, ללמידה ולשפר.

• הכנה מאוזנת עדיפה על הכנה מוגזמת

אין טעם "להעמיס" הכנות רבות וצפיה לעלייה קיצונית ב-QI. במקומות זאת, התמקדו בהכנה סבירה שמחזקת את הביטחון, את ההיברות עם סוג השאלות ואת הרתמודדות עם הפתעות.

• ומה אם הילד לא רוצה?

אם הילד מתנגד לתוכנן, אין טעם להפעיל לחץ כי בדרך כלל האפקט שלילי. תוכנית המוחוננים והמצטיניכים היא אומנם תוכנית מרתקת ומעניינת אך גם מأتגרת ודורשת התמדה ורצון של הילד וכן מיועדת בעיקר לילדים שמביעים עניין, התמדה וスクרנות. נסו להציג עניין — למשל דרך חברים אחרים שמתכוונים, או דרך נושאים שמסקרים אותו.

ניסינו לתרצת את עיקרי הדברים כאן, אבל אם אתם מעוניינים להמשיך לקבל עדכוניים, טיפים וחדשות שוטפות בנושא מבחני המוחוננים והמצטיניכים – נשמח להזמין אתכם להצטרף [לקבוצת WhatsApp](#) שלנו, פתחו מצלמה ובוונו אותה לQR קוד שלפניכם:

<https://chat.whatsapp.com/FThYvpNBjFkH5epoEOJ7PH>

הקובוצה שקטה, ומיעעדת להורים שמתעניינים בתהליכי הקריאה, בשינויים הצפויים, ובעשיות נפוצות הקשורות לאורך הדרכה.

הטבה בludeית למקבל החברה

בביקורת תודה על כך שבחרתם בנו, אנחנו שמחים להעניק **20% הנחה על השירותים שלנו** במערכת הלמידה של סמארטי – לתרגול מתקדם לקראת מבחני הקבלה.

סמארטי – הקריאה לבחן ביתה ג' שלב ב'

© כל הזכויות שמורות, אין להפיצו ולפרנסם לשימוש אישי או מסחרי.

למיוש הנחה, הזינו את קוד הקופון, במערכת הלמידה:

הגיע הזמן להתחל לתרגלי!

אימוץ הגישה הנכונה, לצד תרגול חכם ומדובר, יכולים לעשות את כל ההבדל.
השתמשו בטיפים שישתפנו באן כדי להפוך את ההכנה לחוויה חיובית ומשמעותית —
עבורהם ועבור ילדיכם.

בהצלחה רבה!

צורות סמארטי

1 טיפ

שלום ילדים יקרים!

בכל פעם שתפגשו סימן זה – תדעו שזה **טיפ חכם** שיעזר לכם להתפגון למבון ולצבר יותר נקודות!

טיפ 1 – אם לא יודעים... מוחשיים!

אם לא יודעים מה התשובה – **פָרָאִי לנחש!**

בכל שאלה יש 4 אפשרויות. תלמיד יש רק תשובה אחת נכון נכונה. אם לא תסמננו כלום – לא תקבלו נקודות.

אבל! אם תנחשו את התשובה – **יש סיכוי שתשגעו בפISON ותקבלו נקודות!**

אז תלמיד תמיד – **כתבו תשובה, גם אם אתם לא בטוחים!**

נסו תרגול:

איזה מן המדיניות הבאות אינה נכונה במציאות הבטחן של האו"ם?

- 1 סין
- 2 ארגנטינה
- 3 רוסיה
- 4 בריטניה

תרשםו את הנحو שאלכם פאן:

אחר זה, תבקשו מאמא או אבא **לחפש** את התשובה הפוכה באינטרנט – הצלחתם לנחש נכון?

טיפ לסתוף:

לפני שאתם מסימים פרק – תבדקו שבלהשائلות יש תשובה מסוימת. לא משאים **שאלה ריקה**!

פרק מילולי

סְמָרְטִי – הכנה לבחן ביתה ג' שלב ב'

© כל הזכויות שמורות, אין להפץ ולפרנסם לשימוש אישי או מסחרי.

מילוי 1 – מה הקשר בין המילים?

שלום תלמידים,

לפניכם הוראות בלבליות:

- o מ身躯 זמן תרגול – **12** דקות.
- o בכל השאלות עלייכם לבחור את התשובה הנכונה מبين 4 אפשרויות.
- o עלייכם לכתוב **X** במשבצת נסיד התשובה שסבירתם בעיפרון בלבד.
- o חשוב להקפיד לרשום את ה-X בצדקה ברורה.
- o אם תרצו לשנות את התשובה שסבירתם, תוכלו למחוק בערית מפה את ה-X שכתבתם ואז לכתוב **X** ליד התשובה הנכונה.
- o אם תרצו לכתוב חשובים או שלבים בפרטון, תוכלו לעשות זאת על גבי דפי הבדיקה. אפשר לכתוב בכל מקום על הדף, מלבד בחלק הימני שלו, כי שם בתבטים רק את סימן התשובות.

בהצלחה!